HKIŠDT – Program stručnog usavršavanja 2016. ● IVANSKA 14. 6. 2016.

NATURA 2000: MODELI PRAKTIČNE PRIMJENE U ŠUMARSTVU

1. ZAKONODAVSTVO : UREDBA NN 124/13, NN 105/15
2. NATURA 2000 : STATISTIKA EM R. HRVATSKE
3. NATURA 2000 : ZAHTJEVI PREMA ŠUMARSTVU
4. ŠUMARSTVO : NEKI MODELI PRAKTIČNE PRIMJENE

Prof. dr. sc. Ivan Martinić
SVEUČILIŠTE U ZAGREBU – ŠUMARSKI FAKULTET
martinic.ivan@gmail.com

NATURA 2000 – EKOLOŠKA MREŽA EUROPSKE UNIJE

SVRHA: OČUVANJE UGROŽENE I REPREZENTATIVNE BIORAZNOLIKOSTI EU

CILJ: očuvati ili ponovno spostaviti povoljno stanje više od 1.000 ugroženih i rijetkih vrsta, oko 230 prirodnih i poluprirodnih stanišnih tipova¸+ 190 vrsta ptica na području EU

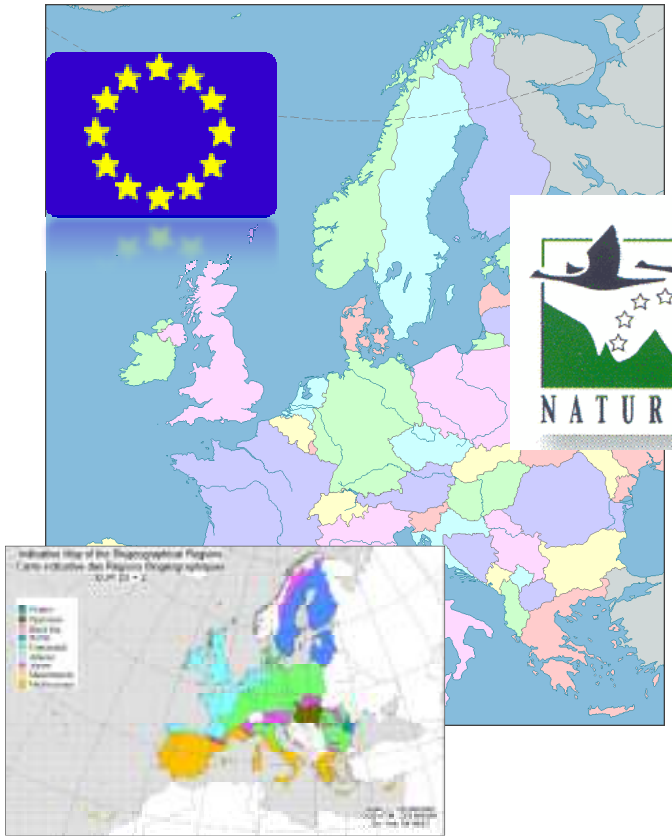

Direktiva o staništima (HD)

Područja očuvanja za vrste i staništa - POVS

Direktiva o pticama (BD)

Područja očuvanja za ptice - POP

PRELIMINARNA NATURA 2000 U HRVATSKOJ

HR: izdvojen 121 stanišni tip i 253 vrste s EU Direktive o staništima (HD)

780 područja = 742 pSCI (staništa i vrste)+ 38 SPA (ptice)

36,67% kopno
16,39 % more
29,38 % UKUPNO

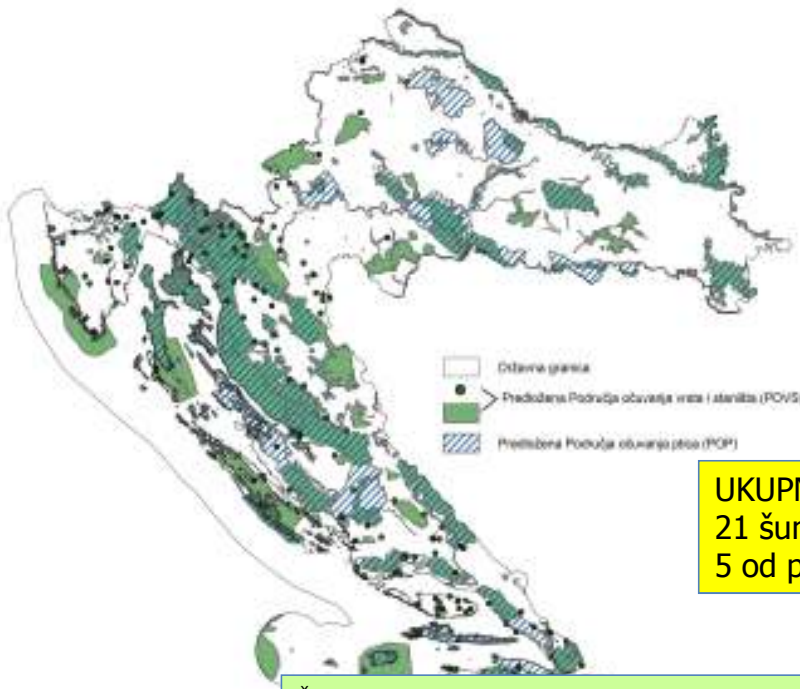

UKUPNO ŠUME 940.000 ha
21 šumski stanišni tip
5 od prioritetne EU važnosti (*)

Šume velikih nagiba i klanaca Tilio-Acerion*
Aluvijalne šume (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae)*
Panonske šume s Quercus pubescens*
(Sub-)mediteranske šume endemičnog crnog bora*
Klekovina bora krivulja (Pinus mugo) s dlakavim pjenišnikom

Izvor: MZOIP Biopartal

PRELIMINARNA NATURA 2000 U HRVATSKOJ - STATISTIKA

	Površina kopna RH (km2)	% kopna RH	Površina teritorijalno more RH (km2)	% teritorijalno more RH	Ukupna površina RH (km2)	% ukupne površine RH	Broj područja Natura 2000
pSCI	16203,12	28,63	4947,78	15,64	21150,90	23,98	755
SPA	17138,49	30,28	1047,65	3,31	18186,14	20,61	38
Natura 2000	20897,32	36,92	5249,25	16,60	26146,57	29,64	793

(●) Uredba o ekološkoj mreži NN 124/13

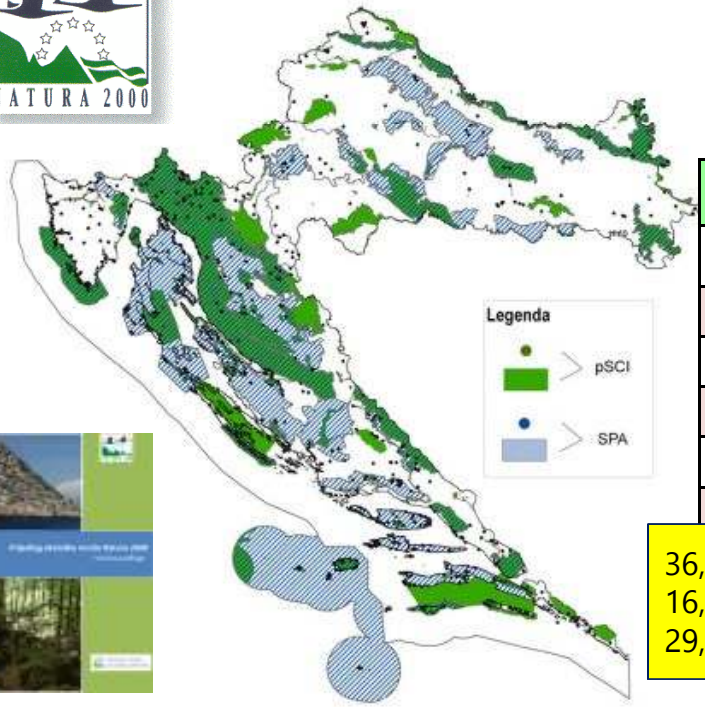

CORINE klase pokrova (CLC)	%
UMJETNE POVRŠINE	1
POLJODJELSKA PODRUČJA	20
ŠUME	36
GRMLJE I/ILI TRAVNATI BILJNI POKROV	18
PODRUČJA S NEZNATNIM ILI BEZ POKROVA	2
VLAŽNA PODRUČJA	1
VODENE POVRŠINE	22

36,67% kopno
16,39 % more
29,38 % UKUPNO

NATURA 2000: SHEMA USPOSTAVE I OBVEZNI PROPISI ZA OČUVANJE NATURA 2000 PODRUČJA

Direktiva o staništima (HD)

Direktiva o pticama (BD)

- MJERE OČUVANJA VRSTA I STANIŠTA

Pravilnik o ocjeni prihvatljivosti za ekološku mrežu, NN 146/14

- Prethodna ocjena
- Glavna ocjena s ocjenom drugih pogodnih mogućnosti
- Utvrđivanje prevladavajućeg javnog interesa i kompenzacij. uvjeta

pSCI ← do dana ulaska u EU

1. 7. 2013.

SPA 1. 7. 2013.

- MJERE OČUVANJA PTICA

Pravilnik o ciljevima očuvanja i osnovnim mjerama za očuvanje ptica u području ekološke mreže, NN 15/14

SCI

SAC **SPA**

NATURA 200

Po završetku BG seminara – nakon **3** godine➔

... 2015/16.

nakon **6** godina ➔

... 2022/23.

Prevladavajući javni interes (ZZP NN 80/13, čl 244/1)

PLANOVI UPRAVLJANJA

NATURA 2000: ZAKONODAVNI OKVIR – ZAKON O ZAŠTITI PRIRODE

(●) Uredba o ekološkoj mreži NN 124/13, NN 105/15

PRILOG I.
Stručni kriteriji za odabir područja ekološke mreže

PRILOG II
Dio 1. Prirodni stanišni tipovi od interesa za Europsku uniju zastupljeni na teritoriju Republike Hrvatske (referentna lista stanišnih tipova; *prioritetni stanišni tipovi)
Dio 2. Divlje vrste od interesa za Europsku uniju koje se redovito pojavljuju na teritoriju Republike Hrvatske (referentna lista divljih vrsta; *prioritetne vrste); **vrste za koje za sada nisu izdvojena POVS područja, već će ona po potrebi biti izdvojena nakon dodatnih istraživanja Popis divljih vrsta (izuzev ptica)
Popis ptica

PRILOG III.
Dio 1. Područja očuvanja značajna za ptice (**POP**)
Dio 2. Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (**POVS**)

PRILOG IV.
Dio 1. Područja očuvanja značajna za ptice (**POP**), **grafički** M 1:1.000.000
Dio 2. Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (**POVS**), **grafički** M 1:1.000.000

6

PREGLED NATURA 2000 PODRUČJA NA BIOPORTALU MZOIP-A

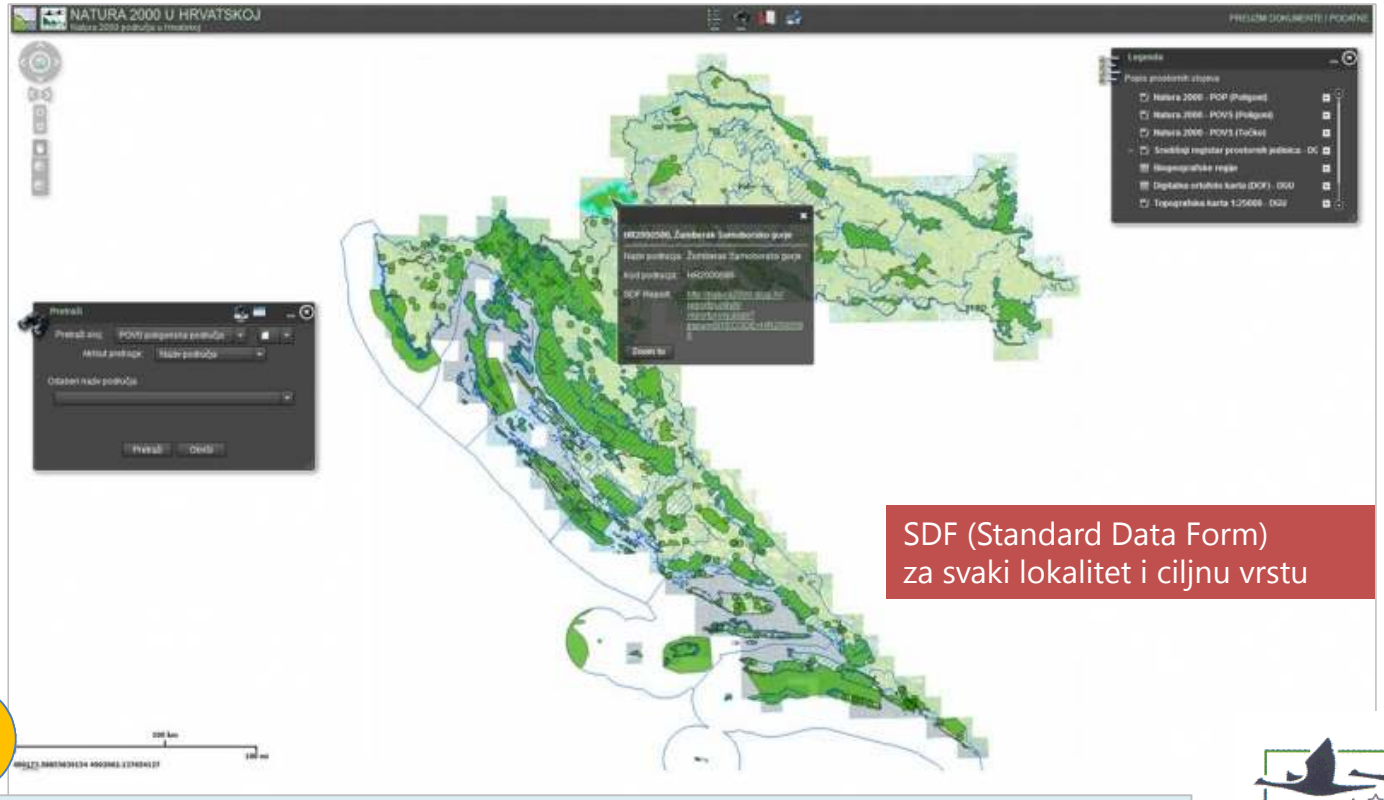

SDF (Standard Data Form)
za svaki lokalitet i ciljnu vrstu

Rujan 2014, Zagreb: **1. biogegorafski seminar**
dopune prijedloga POVS - dodavanje u mrežu Natura 2000 novih područja: rijeke Save od granice s Republikom Slovenijom do Zagreba, zbog očuvanja populacija određenih vrsta riba, te rijeke Korane, zbog očuvanja populacija više vrsta riba, školjke obične lisanke te sadrenih barijera.

NATURA 2000

SDF – STANDARD DATA FORM ZA NATURA 2000 PODRUČJE

N2K stanišni tip	Površina	Vrsta i naziv; površina (ha
9110	1433 ha	POVS; # 2000447 NP Risnjak; 94 ha

SITE DISPLAY

ANNEX I HABITAT TYPES						
CODE	NAME	PF	NP	COVER (ha)	CAVES (number)	DATA QUALITY
9110	*Luzulo-Fagetum beech forests*	0	0	1336		G (dobro)

SITE ASSESSMENT A / B / C			
Representativity	Relative surface	Conservation	Global
B (dobro)	B (udio 2-15 %)	B (dobro očuvano)	B (dobre stabilnosti)

PRIMJER OCJENE OČUVANOSTI STANIŠNOG TIPA IZ SDF-a ZA NATURA 2000 ŠUMSKO PODRUČJE

Procjena stanja ciljnih Natura 2000 staništa na području Odransko polje i Turopolje i ocjena očuvanosti prema podatcima DZZP (SDF – Standard Data Form)

KOD	NAZIV	KVANTITATIVNA PROCJENA STANJA	REPREZEN-TATIVNOST (A|B|C|D)	OČUVANOST (A|B|C)	UKUPNA OCJENA VRIJEDNOSTI PODRUČJA
91E0*	Aluvijalne šume (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae)	76 ha 0,56 % pSCI	**C (značajna)**	**B (dobra)**	**C (značajna)**
9160	Subatlantske i srednjoeuropske hrastove i hrastovo-grabove šume Carpinion betuli	2551 ha 18,6 % pSCI	**A (odlična)**	**A (odlična)**	**A (izvrsna)**

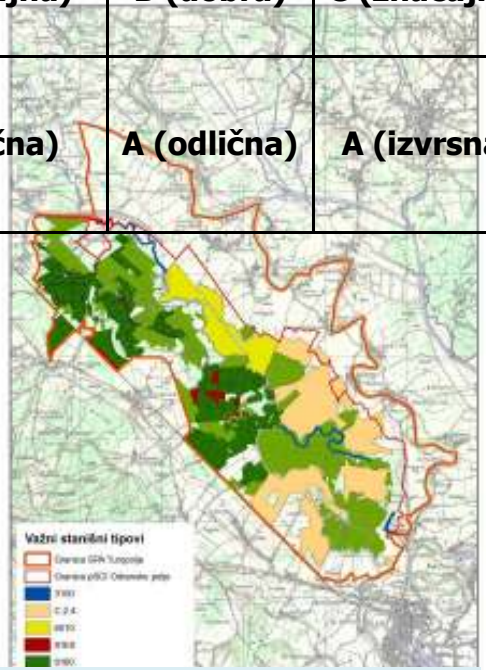

PRIMJER METODOLOGIJE OCJENE OČUVANOSTI ŠST: Vukelić & Šapić, MANMON (MZOIP, 2014)

MJERE OČUVANJA NATURA PODRUČJA

OSNOVNE MJERE HD, čl. 6/ st. 2

(●) **spriječiti pogoršanje povoljnog stanja i izbjegavati štetne aktivnosti** koje bi mogle značajno omesti ciljne vrste i/ili uništiti staništa zbog kojih je to područje izabrano;

(●) ukoliko se pokaže potrebnim, **poduzimati pozitivne mjere održavanja ili obnove staništa i vrsta** do "povoljnog statusa zaštite"

(●) **obveza šumarstva:**
u ŠGP uvesti **praćenje stanja** (monitoring) NATURA 2000 staništa i vrsta temeljen na znanstvenim kriterijima.

MJERE OČUVANJA NATURA PODRUČJA

DODATNE MJERE, prema HD čl. 6/3,4

(●) ocjena prihvatljivosti zahvata za prirodu za planove, projekte i zahvate koji mogu utjecati (imati bitne negativne učinke) na NATURA područje

(●) šumarstvo:
u slučaju da ŠGP dobiju status planova upravljanja za šumska NATURA 2000 područja, onda ne bi bili predmet ocjene prihvatljivost plana/programa.

VAŽNO !

(●) Šumarstvo:
svi zahvati za koje je obvezan PUO po Zakonu o okolišu
svi zahvati unutar granica Natura 2000 ekološke mreže
svi zahvati u EU financiranim projektima

! : šumske ceste, eksploatacija min. sirovina

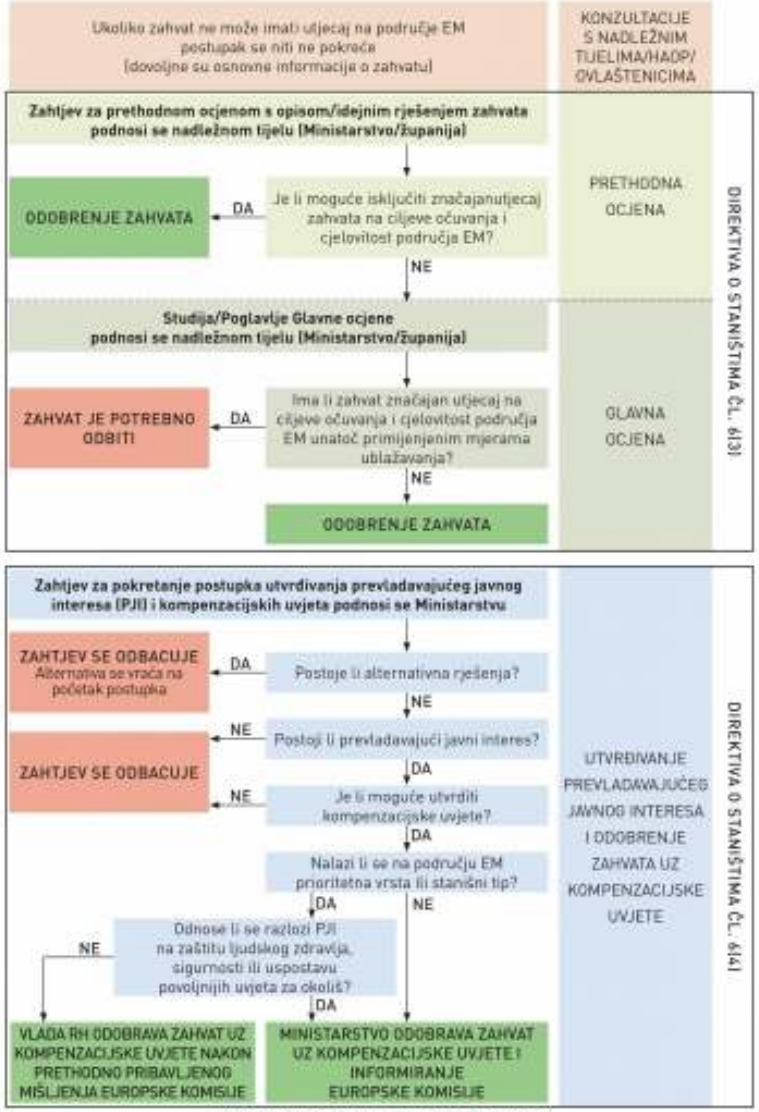

Slika 2: Načelni prikaz postupaka i ishoda OPEM

16

MJERE OČUVANJA NATURA PODRUČJA

UTJECAJ NA EKOLOŠKU MREŽU

ZAKONODAVNI OKVIR

➔ Zakon o zaštiti prirode
➔Uredba o ekološkoj mreži RH
➔ Pravilnik o ocjeni prihvatljivosti za ekološku mrežu (OPPZEM)

U skladu sa praksom u EU, za one planove, programe i zahvate za koje se provodi procjena utjecaja na okoliš (PUO) i Strateška procjena utjecaja zahvata na okoliš (SUO) obvezni, nova hrvatska legislativa u zaštiti okoliša objednjuje postupak OPPZEM s postupkom PUO Uredba o procjeni utjecaja zahvata na okoliš (NN 61/14) odnosno SUO (Uredba o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš NN 64/08)

NATURA 2000 – ZAHTJEVI PREMA ŠUMARSKOJ DJELATNOSTI

(●) **SMJERNICE ZA PRIRODI BLISKO GOSPODARENJE ŠUMAMA**
prirodni sastav, prirodna obnova, raznodobna starosna struktura, odumrla stabla

(●) **SMJERNICE ZA OČUVANJE MANJINSKIH STANIŠNIH TIPOVA**
travnate površine u šumi, lokve, mlake, kaljuže, cretovi, očuvanje sloja prizemnog rašća i grmlja

(●) **SMJERNICE ZA SPECIFIČNE ZAHTJEVE VRSTA**
uspostava mirnih zona, prekid radova

(●) **SMJERNICE KOJE OGRANIČAVAJU GOSPODARENJE**
izdvajanje rezervata i posebnih šumskih cjelina

(●) SMJERNICE ZA PRIRODI BLISKO GOSPODARENJE ŠUMAMA

prirodni sastav, prirodna obnova, raznodobna starosna struktura, odumrla stabla

- Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13)
- Pravilnik o popisu stanišnih tipova, karti staništa te ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima (NN 88/14) **Prilog III**: Popis ugroženih i rijetkih stanišnih tipova zastupljenih na području RH značajnih za ekološku mrežu Natura 2000

- gospodarenje šumama provoditi sukladno načelima certifikacije šuma;
- prilikom dovršnoga sijeka većih šumskih površina, gdje god je to moguće i rikladno, ostavljati manje neposječene površine;
- u gospodarenju šumama očuvati u najvećoj mjeri šumske čistine (livade, pašnjaci i dr.) i šumske rubove;
- u gospodarenju šumama osigurati produljenje sječive zrelosti zavičajnih vrsta drveća s obzirom na fiziološki vijek pojedine vrste i zdravstveno stanje šumske zajednice;
- u gospodarenju šumama izbjegavati uporabu kemijskih sredstava za zaštitu bilja i bioloških kontrolnih sredstava i ne koristiti genetski modificirane organizme;
- očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip; ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modificirane organizme;
- u svim šumama osigurati stalan postotak zrelih, starih i suhih (stojećih i oborenih) stabala, osobito stabala s dupljama;
- u gospodarenju šumama osigurati prikladnu brigu za očuvanje ugroženih i rijetkih divljih svojti te sustavno praćenje njihova stanja (monitoring);
- pošumljavanje, gdje to dopuštaju uvjeti staništa, obavljati autohtonim vrstama drveća u sastavu koji odražava prirodni sastav, koristeći prirodi bliske metode; pošumljavanje nešumskih površina obavljati samo gdje je opravdano uz uvjet da se ne ugrožavaju ugroženi i rijetki nešumski stanišni tipovi.

UVJETI ZAŠTITE PRIRODE

MŽOP • HAOP

(●) SMJERNICE ZA OČUVANJE MANJINSKIH STANIŠNIH TIPOVA

travnate površine u šumi, lokve, mlake, kaljuže, cretovi, očuvanje sloja prizemnog rašća i grmlja

- Zakon o zaštiti prirode (NN 80/2013)
- Pravilnik o popisu stanišnih tipova, karti staništa te ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima (NN 88/14) **Prilog III**: Popis ugroženih i rijetkih stanišnih tipova zastupljenih na području RH značajnih za ekološku mrežu Natura 2000

PRIMJER: TRAVNJACI, CRETOVI I VISOKE ZELENI

- Očuvati biološki značajne vrste za stanišni tip; ne unositi strane (alohtone) vrste i GMO
- Spriječiti proces sukcesije (zaraštavanja) povremenim uklanjanjem nekih drvenastih vrsta i kontroliranim paljenjem
- Očuvati povoljan omjer između travnjaka i šikare i time osigurati mozaičnost staništa
- Očuvati šikare sprudova i priobalnog pojasa velikih rijeka
- Spriječiti uništavanje vegetacije visokih zeleni u kontaktnim zonama čistina i šumskih rubova, te prilikom izgradnje i održavanja šumskih cesta i puteva

OPERATIVNE MJERE

UVJETI ZAŠTITE PRIRODE

NAPUTCI/NALOZI

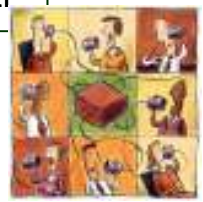

(●) SMJERNICE ZA SPECIFIČNE ZAHTJEVE VRSTA

uspostava mirnih zona, prekid radova, ostavljanje stabla s dupljama i dr.

- Zakon o zaštiti prirode, NN 80/2013
- Pravilnik o ciljevima očuvanja i osnovnim mjerama za očuvanje ptica u području ekološke mreže, NN 15/2014 – **čl. 5 obveznici provedbe mjera**

PRIMJERI ZAHTJEVA

- šumske površine u raznodobnim gospodarenju te jednodobnom gospodarenju starije od 60 godine moraju sadržavati najmanje 10 m^3/ha suhe drvne tvari,
- prilikom doznake obvezno ostavljati stabla s dupljama u kojima se gnijezde dupljašice,
- sanitarnu sječu provoditi samo u slučajevima pojave biljnih bolesti i najezde štetnika;
- šumske površine moraju sadržavati najmanje 10 m^3/ha (15 m^3/ha(suhe drvne tvari
- oko evidentiranih gnijezda provoditi monitoring u razdoblju od 1.4. do 31.5 ; tijekom monitoringa osigurati mir u zoni 100 m oko svih evidentiranih gnjijezda; u zoni od 100 m oko stabla na kojem se nalazi gnijezdo osigurati mir i ne provoditi nikakve radove do 15.8, iste godine,
- u hrastovim sastojinama očuvati povoljni udio sastojina starijih od 80 godine,
- podržavati čistine unutar šume i njihove grmolike rubne površine,
- osigurati povoljan udio gariga,

OPERATIVNE MJERE

NAPUTCI/NALOZI

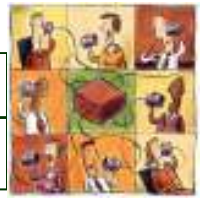

MODELI SURADNJE S USTANOVAMA ZAŠTITE PRIRODE

JAVNA USTANOVA ZA UPRAVLJANJE ZP

NACIONALNI SUSTAV MONITORINGA

MZOIP • HAOP

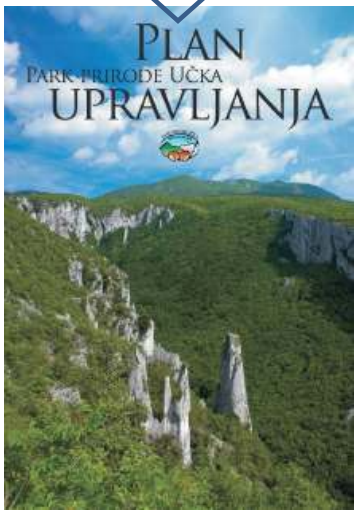

(●) **Park prirode Kopački rit:** Monitoring orla štekavca – **zahtjevi i obveze HŠ**

. isključiti stabla i šume s gnijezdima u radijusu od 200 m od svih šumarskih djelatnosti, uključujući i sječe
. osigurati uklanjanje postojećih i zabranu postavljanja novih lovnogospodarskih i lovnotehničkih objekata u radijusu od 500 m od gnijezda orlova
. zabraniti ostavljanje utrobe lovne divljači u prirodi na cjelokupnom području rasprostranjenosti
. Nadzirati pridržavanje zabrane upotrebe olovne sačme na cjelokupnom području rasprostranjenosti

(●) **Park prirode Učka:** Monitoring šumskih staništa

. praćenje stanja očuvanosti šumskih stanišnih tipova u Natura 2000 područjima
. izvještavanje o mjerama za očuvanje šumskih staništa

(●) **Park prirode Kopački rit:** Akcijski plan za zaštitu vodenih i močvarnih staništa – **bez uključivanja šuma** (!)

ŠUMARSTVO I PROVEDBA NATURA 2000 ZAHTJEVA
ISKUSTVA SLOVENIJE

ZADAĆE: PRAĆENJE OČUVANOSTI I IZVJEŠTAVANJE
Ocjeniti stanje očuvanosti prioritetnih vrsta i staništa
Ocjeniti učinak mjera zaštite

Očuvanost TIPOVA STANIŠTA	Struktura	Funkcije – razvojna smjer	Mjere za restauriranje
A - odlična	Odlična	Odlične	Nisu potrebne
B – dobra	Dobra	Dobre	Su moguće
C – srednja ili smanjena	Uvjeti za A ili B nisu ispunjeni		

Očuvanost VRSTA	Populacija	Očuvanost staništa	Izoliranost
A - odlična	15-100%	Odlična	Nema
B – dobra	2-15%	Dobra	Delomično
C – srednja ili smanjena	0-2%	Srednja ili smanjena	Bitno

OKVIRNA METODA VREDNOVANJA STATUSA I STANJA NATURA 2000 PODRUČJA

ŠUMARSTVO I PROVEDBA NATURA 2000 ZAHTJEVA
ISKUSTVA NJEMAČKE (Bavarska)

PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE O STANJU OČUVANOSTI TIPA STANIŠTA ŠUMA U BAVARSKOJ (2010)

Primjer monitoringa koji je integriran u proces planiranja

Znakovi za strukturu ht	**A – vrlo dobro**	**B – dobro**	**C – srednje do slabo**
Vrste drveća (%) *Za asociaciju karakteristične* G = glavne; S = prateće; P = pionirske *Za asociaciju tuđe* tD = domaće tT = tuđe **35%**	G najmanje 50 % G+S najmanje 70 % G+S+P najmanje 90 % tD maks. 10 % tT maks. 1 %	G najmanje 30 % G+S najmanje 50 % G+S+P najmanje 80 % tD maks. 20 % tT maks. 10 %	Nije u skladu s kriterijima za stupanj B
Razvojne faze **15%**	Najmanje 5 stadija, od kojih svakog više od 5 %	Najmanje 4 stadija, od kojih svakog više od 5 %	
Slojevitost **10%**	Na više od 50 % površine više slojeva.	Više slojeva na 25– 50 % površine.	
Mrtvo drveće **20%**	Vrijednost je iznad referencijskog raspona (5-10 m3).	Vrijednost je unutar referencijskog raspona.	
Habitatno drveće **20%**	-"-	-"-	-"-
	Još živo šupo drveće		

ŠUMARSTVO I PROVEDBA NATURA 2000 ZAHTJEVA
ISKUSTVA SLOVENIJE

ZADAĆE: PRAĆENJE OČUVANOSTI I IZVJEŠTAVANJE
Praćenje mrtvog drva (m³/ha)

Na razini gospodarske jedinice (GJ)
- **drvna zaliha**
- **ukupno mrtvo drvo**
- **mrtvo drvo ležeće**
- **mrtvo drvo stojeće**

GGE	MIRNA GORA	
GGN UKREPI	**2009-2018**	**% od LZ**
Lesna zaloga (m^3/ha)	345,8	
Odmrla lesna masa (A +B +C) (m^3/ha)	7,8	2,3
Odmrla lesna masa ležeča (A +B +C) (m^3/ha)	4,61	1,3
Odmrla lesna masa stojeća (A +B +C) (m^3/ha)	3,19	0,9
Odmrla lesna masa (B +C) (m^3/ha)	3,52	1
Odmrla lesna masa ležeča (B +C) (m^3/ha)	2,17	0,6
Odmrla lesna masa stojeća (B +C) (m^3/ha)	1,35	0,4

ŠUMARSTVO I PROVEDBA NATURA 2000 ZAHTJEVA
ISKUSTVA SLOVENIJE

SMJERNICE ZA OČUVANJE MANJINSKIH STANIŠNIH TIPOVA

ŠGP - mjere na razini gospodarske jedinice (GJ)

- **održavanje travnatih površina (ha)**
- **održavanje vodnih površina (rd)**
- **održavanje grmlja i šumskih rubova (rd)**
- **sadnja voćkarica (rd)**

GGE	MIRNA GORA		
GGN UKREPI	1999-2008	2009-2018	IND EKS
Vzdrževanje travnatih površin (ha)	10,6	14	1,3
Vzdrževanje vodnih površin (dnin)	40	72	1,8
Vzdrževanje grmišč ter gozdnega roba	78 dni	95 dni	1,2
Sajenje plodonosnih vrst	3 dni	5 dni	1,7

ŠUMARSTVO I PROVEDBA NATURA 2000 ZAHTJEVA
ISKUSTVA SLOVENIJE

SMJERNICE ZA SPECIFIČNE ZAHTJEVE VRSTA

ŠGP - mjere na razini gospodarske jedinice (GJ)

- **istaknuta primarna funkcija očuvanja bioraznolikosti u ukupnoj površini GJ (%)**
- **uspostavljene mirne zone u ukupnoj površini GJ (%)**

GGE	MIRNA GORA		
GGN UKREPI	1999-2008	2009-2018	INDEKS
Poudarjena 1. stopnja funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti v % gozdne površine GGE.	0,6	7,6	12,7
Mirne cone v % gozdne površine GGE.	/	15,6	/

ŠUMARSTVO I PROVEDBA NATURA 2000 ZAHTJEVA
ISKUSTVA SLOVENIJE

SMJERNICE KOJE BITNO OGRANIČAVAJU GOSPODARENJE

ŠGP - mjere na razini gospodarske jedinice (GJ)
- **izdvajanje novih šumskih rezervata (ha)**
- **izdvajanje ekocjelina bez posebnih mjera (ha)**

GGE	MIRNA GORA		
GGN UKREPI	1999-2008	2009-2018	INDEKS
Gozdni rezervati (ha)	30,8	36,7	1,2
Izločene ekocelice brez ukrepanja (ha)	/	46,2	↑
Skupaj (ha)	30,8	82,9	2,7

ŠUMARSTVO I PROVEDBA NATURA 2000 ZAHTJEVA
ŠTO JE VAŽNO ....

Kako osmisliti uspješnu provedbu Natura 2000 u Hrvatskoj?

Nema kuharice s gotovim receptima!

- IMATI NA UMU DA SE SAMIM UKLJUČIVANJEM UVJETA ZAŠTITE PRIRODE U ŠGP OSIGURAVA DOSIZANJE CILJEVA OČUVANJA; AKO ŽELIMO OČUVATI EUROPSKI ZNAČAJNE ŠUMSKE STANIŠNE TIPOVE I VRSTE U POVOLJNOM STANJU POTREBNO JE OSIGURATI DA SADRŽAJ **SMJERNICA OČUVANJA PRIRODE** NE BUDU SAMO PREPISANA U ŠGP NEGO **BUDU UKLJUČENA CJELOVITO U PLANIRANE MJERE** GOSPODARENJA ŠUMAMA (OBVEZA I PO FSC-U)
- NUŽNO JE DA **ŠUMSKOGOSPODARSKI PLANOVI** (ŠGP), TAMO GDJE JE PRIMJERENO, **DOBIJU STATUS PLANA UPRAVLJANJA NATURA** 2000 PODRUČJIMA
- STALNO TREBA **PROCIJENJIVATI TROŠKOVE** KOJI NASTAJU RADI PRILAGOĐENOG GOSPODARENJA TE ZA TAKVE TROŠKOVE TRAŽITI **PRIKLADNA OBEŠTEĆENJA**
- RADI UČINKOVITE PROVEDBE NATURA 2000 OBVEZA DRŽAVA NUŽNO TREBA **SINHRONIZIRATI DJELOVANJE JAVNIH SLUŽBI**

ŠUMARSTVO I PROVEDBA NATURA 2000 ZAHTJEVA
SLJEDEĆI KORACI

Znanstveno-stručni zadaci kao prvi korak prema operativnim uputama za šumarsku praksu ➔ MP OKFŠ

- ➔ potrebno je uspostaviti znanstveno utemeljena mjerila strukture i funkcioniranja Natura 2000 stanišnih tipova na temelju kojih će se moći dokazati da su ti stanišni tipovi u povoljnom stanju očuvanosti
- ➔ potrebno je razviti sustav mjera za najzahtjevnije ciljne/kvalifikacijske vrste; po potrebi je u postupak potrebno uključiti znanstvene institucije
- ➔ treba uspostaviti cjelovit monitoring ciljnih vrsta te pratitit učinke provedenih mjera na te vrste i po potrebi ih prilagođavati i poboljšavati

martinic.ivan@gmail.com